

OLOF PALME I ÖSTERSUND

1986-02-24

- Ja, nu börjar vi igen. Bästa mötesdeltagare. I Jämtlands län bor ett ryggt och tålmodigt folk, det har vi visat många gånger. Vi skriker inte högt när vi har problem utan dem försöker vi klara i det tysta. Vi röstar socialdemokratiskt. Sedan 1976 års val har vi ökat röstetalet med 3 %. 51,3 % röstade på oss i senaste riksdagsvalet. Det är ett bra resultat men givetvis tänker vi fortsätta arbetet för ett ännu bättre resultat. Det är ett stort ansvar att ha många människors förtroende. Vi har försökt att leva upp till det förtroendet. Men för det krävs praktisk handling, åtgärder för att nå de mål vi har satt upp och lovat människorna. Då ränker jag också på de mål som vi har tagit i riksdagen och beslutet om att alla människor oberoende av var de bor i landet ska ha tillgång till arbete, service och god miljö. De goda miljön ska vi nog klara men tyvärr så sviktar det när det gäller arbete och service. Det klarar vi inte ensamma. Vi har utmärkta förutsättningar i form av utomordentlig arbetskraft som vi vill behålla inom länet. Just nu flyttar alltför många ungdomar från från arbetslöshet här till arbete i andra delar av landet. och det är bra att det finns jobb någon annanstans. Vi har egentligen ingenting emot att ungdomar rör på sig men flyttningsrörelserna är för alltför ensidiga.

Vi vill och måste få förutsättningar att behålla unga människor i länet, inte bara för deras egen skull utan också för att vi ska kunna upprätthålla den service som är nödvändig, inte minst i vår glesbygd. Vi har också utomordentliga tillgångar i form av jord, skog, vatten och god miljö, som

jag nyss nämnde. Vi har under årens lopp fått god hjälp som vi är synnerligen tacksamma för. Jag tänker då på tidiga satsningar via Strängs investeringsfonder som ledde till olika filialföretag som kom hit till länet. En hel del av dem är kvar. Andra positiva effekter av medveten socialdemokratisk regionalpolitik är lokaliseringen av högskolan som vi är mycket glada för och som nu måste få utvecklas mot teknik och ekonomi för att vara en ännu bättre resurs i regionen. Försvarets skolor, arméns tekniska skola och försvarets förvaltningsskola, utomordentliga satsningar som ger oss stora möjligheter till ett unikt samarbete mellan militär och civil sektor inom teknik och data. Teknik-spridningsprojektet som Tage G Petterson ordnade för oss och som vi också hoppas mycket på.

Åre-projektet, också det är medveten socialdemokratisk satsning för att bygga upp turismen i en region med utmärkt naturförhållanden. Nu hoppas vi också kunna sälja en bredare folkturism ? tillgänglig för en bredare folkmängd.

.....-projektet i Härjedalen är också en fantastiskt fin satsning som vi nu hoppas ska få den slutgiltiga lösningen vilket skulle leda till många fina jobb i en mycket utsatt region i länet. Det här är exempel på fina satsningar och goda effekter av en socialdemokratisk politik och en socialdemokratisk politik det är vad vi fortsätter att hoppas på här i länet. Vi tror inte på borgerlig politik, vi vet hur det gick under de 6 borgerliga åren trots att vi hade en industriminister härifrån länet, så försvann industrijobb härifrån. Nu så åker han omkring i bygderna och vi kan läsa

i tidningarna om hur många fantastiska knep han har för att klara sysselsättningen. Det var väldigt synd att han inte använde sig av dem när han hade chansen. Vi tänker inte ge honom den igen.

Trots goda satsningar av sittande regering sviktar näringslivet på flera håll och vi behöver hjälp. De s k marknadskrafterna har inte tillräckligt ansvar för länet. I Östersunds kommun som har den enda ordentliga arbetsmarknaden i länet minskar också befolkning och jobb, precis som i länet i övrigt. Jag behöver väl egentligen inte upprepa .....-företagen. Vi kan läsa om dem i tidningarna varje dag. Härjedalens träd, Nord-....., Pilgrimsta med 90 anställda i en ort med 467 invånare och 127 förvärvsarbetare. UNgefär 70 % mister sina jobb om och när fabriken läggs ner i en kommun som för bara några år sedan miste ett annat flaggskepp, Norrlandshus, vars anställda ännu inte ha fått några ersättningsjobb. Jag vill inte sätta region mot region , arbetslöshet är ett eländigt gissel var i landet den finns. De här nedläggningarna är ofantligt mycket större kriser för vår region än kriser i andra delar av landet. Vi missunnar inte andra att få hjälp, men vi måste få vara med att dela kakan. Jag nämnde nyss att Östersund är den enda ort i länet som har en differentierad arbetsmarknad. Ser vi oss om i länet och även utanför länet, vad har vi då för närmaste bra arbetsmarknad? Ja, i sydöst har vi Sundsvall. Dit är det 20 mil. Rakt söderut blir det väl Falun och jag jag vet faktiskt inte hur många mil det är men det är betydligt mer än 20 mil dit. Västerut då är det närmast Trondheim och då har vi kommit in Norge och dit har vi väl minst 25 mil. Sedan kommer vi nordöst till Umeå, 40 mil.

Och sedan Härnösand, ungefär 25 mil. Vi har varit tålmodiga och vi har röstat rätt och rätt. Det vill vi fortsätta med. Men vi måste få klarare och tydligare insatser för att utvecklas. Vi har energi, råvaror och vi har människor som ju de flesta tror på socialdemokratins förmåga att lösa våra problem. Men det måste komma åtgärder nu. Kortsiktigt för att stimulera sysselsättningen i krisföretagen och byggsektorn långsiktigt på länets huvudnäringar, jord, skog, turism, servicesektor och som förbättrar infra-strukturen och konkurrenskraften i framtiden. Vi måste få chansen att hänga med i den nya tekniken och datasamhället där det tydligen att jobben kommer att finnas. Efter den här långa inledningen så är det mig ett stort nöje att få hälsa alla välkomna och då särskilt vår partiordförande Olof Palme. Du är välkommen till det socialdemokratiska partidistriktet och hit ikväll. Det är också speciellt roligt för mig att också som ledamot av ..... huvudstyrelse och ordförande i dess damsektion att att få hälsa dig välkommen till .....-parken.

Att vi befinner oss i den här lokalen ikväll, det beror på att Folkets hus är upptaget. Vi har ett utomordentligt folkets hus som är livligt frekventerat. Men det är också ett bevis på att vi har ett väldigt fint samarbete emellan folkrörelserna, mellan idrottsrörelsen och arbetarrörelsen. Jag har fått ett väldigt fint uppdrag av ..... huvudstyrelse som just nu sitter och sammanträde och därför inte kunde skicka hit någon annan representant utan jag fick den möjligheten och jag skulle därför vilja att du Olof kommer hit upp så jag får överrätta några presenter till dig. Jag hoppas att ni

inte betraktar det som någon sorts otillbörlig reklam när jag gör reklam för ..... Men vi vet att Olof tränar tennis, spelar tennis, och då bär han en tröja där det står ..... på. Jag såg den senast i tisdags och då var den lite väl använd för han kom just ifrån tennismatchen. Nu tycker vi att det är väldigt roligt men vi skulle vilja att också bär någonting på sig när han inte spelar tennis så påminner om ..... så därför skulle vi nu först vilja överrätta en slips som vi tycker är vacker. Bär den. Sedan så vill vi också på grund av inte minst av sitt hektiska arbetsprogram varje dag är tvungen att också träna varje dag. Vi ser ju många bilder på det. Så därför skulle vi också vilja att han då använde sig av en träningsoverall som det står ..... på. Är man en god tränare så går det åt mycket strumpor så därför så har vi också 2 par strumpor som det står ..... på. Men det är också reklam för Vinetta och det behöver de. Känner alla mycket varmt välkomna. Och nu är ordet Olof Palmes.

- Jag ber att få framföra mitt tack för den här grannlåten. Det är passligt ? på något sätt, det är riktigt att jag springer omkring med OP ? på bröstet. Jag får tacka OP för OP får jag väl säga. Men däremot så vill jag polemisera mot dig på två punkter. Små. Det ena är att jag tränar inte varje dag, jag skulle önska att det så var men blir det någon gång i veckan så är jag glad. Det andra är att ..... råkade säga att Falun ligger långt härifrån. Det måste ..... vägnar protestera emot för vi höll ju varje dag på att försöka de här olympiska gubbarna att Falun ligger väldigt nära. Så den delen av ditt anförande ska jag hemlighålla Allt annat det instämmer jag i. När ändå ....., så det som sker i Filippinerna de här dagarna, det är ju egentligen ganska fascinerande. Filippinerna var ju länge en amerikansk koloni. På 90-talet så erövrades det av Spanien och införlivades i Amerika. Det var då en frihetshjälte därifrån som sa "Jag föredrar att ..... som helvetet av Filippiner framför att bli ..... som i paradiset av amerikaner." Så inleddes en 50-årig frihetskamp. Så blev de självständiga då 1945 och demokrati ..... Samtidigt så etablerades på Filippinerna de största militära baserna utanför Amerika. Och alltså blev Amerika väldigt beroende av ett nära och vänskapligt förhållande med sin gamla koloni. Så småningom så kommer denna nuvarande regim, som alla vet är auktoritär, diktatorisk och starkt korrumperad ..... amerikanerna inte mycket annalän att stödja den och ..... var garanten för de här baserna. Men så småningom så har folket själv kommit en reaktion ledd av Benito Aquino som då när han mördades på det mest brutala sätt, det var början till slut för Marcos, mordet på flygplatsen på Benita Aquino, övertogs rörelsen av

av hans fru Corazon..... som var här på socialist-internationalen ifjol. Sedan så plötsligt ställde sig folket på deras sida och då var det bara frågan om hur avvecklingen ska gå till och den är inte avslutad. Det var frågan om de filippinska folket utan våld skulle kunna göra sig av med en förhatlig regim. Det andra var om Amerika till som till 100 % hade stött denna regim skulle kunna distansiera sig ifrån det på ett rimligt sätt.

Det förefaller som om båda två målsättningar skulle kunna lyckas. I så fall en möjlighet. I så fall så har vi upplevt hur två verkligt förhatliga högerregimer, den på Haiti och den på Filippinerna har förpassats till historiens skräpkammare. Och det vore en åtminstone en framgång för demokratin som vi hoppas ska bli verklig.

Men efter detta raskt åter till mitt besök här. Jag läste i tidningen i morse att här kommer statsministern på 2 dagar i Jämtlands län. Vad hinner han träffa för folk, och hinner han lära sig någonting? o.s.v. Det är en helt berättigad fråga för det är liksom den fråga man själv ställer sig eller ständigt plågas av att man hinner träffa så lite folk och vara ute för lite därför att det är så massa arbete som måste skötas.

Men ändå så tycker jag att värdet av den här typen av besök är oerhört stort. När man som jag nu i decennier nu i snart 30 år ständigt har fått resa omkring i verkligheten, inte minst i den jämtländska och den härjedaliska verkligheten så har man ju ständigt någonting att jämföra med.

Jag var i .....-berget och såg turismen i västra Härjedalen. Jag gjorde det som nyutnämnd kommunikationsminister. Jag åkte omkring där i Funäsdalen och ..... och ..... och allt det här.

Då var vi i begynnelsen.....det var egentligen bara planer här ska vi göra turism och så kom man tillbaka nu finns den där. .... .tillgång för det här länet med massor av problem på kommunikationsområdet men som ni kan förstå väl en framtid. Så åkte vi därifrån till Hede. Första gången jag var i kontakt med Hede då fick jag en .....därifrån. Vad jag egentligen..... hade lagt ner järnvägen mellan Hede och Sveg. Då sa de "då har du bara den gamla banvallen att åka spark på", så skickade de mig en liten spark. Den här sparken den har jag vårdat ömt. Den ska just övertas av mitt barnbarn så den är på gång i 3:e generationen .

När jag kom till Hede..... Här har jag ju diskuterat Nordplåts problem, i morgon ska vi till Pilgrimsstad. Vad det påminde mig om är att egentligen regionalpolitiken det är enständig kamp med marknadskrafterna som drar mot orättvisor, mot ojämnheter inför det län som drabbar människorna och vår uppgift det är att försöka styra marknadskrafterna så att de når efter mänsklig synpunkt tidigare resultat i användat av nationens resurser.

Det där har man ju aldrig kan man säga, jag återkommer till det här lite längre fram. . Men här kan man aldrig säga att man har vunnit en slutgiltig seger, det kommer att pågå allt

Det är ju skillnad med den där typen av insatser tycker man lite orättvis att jämföra med, där de drabbas av en stor industriell kris, från nedläggning av ett storvarv som en 5-6000 arbetsplatser. Då måste vi in med engångsinsatser nu måste vi ha jobb efter det här. Skapa ett alternativ . Och sedan blir det inget mer, sedan går man ur. Men regionalpolitiken i skogslänen, det är frågan om ett långsiktigt engagemang där man får hålla på år ut och år in och där vi då och då alltid kommer att möta problem. .... i ett perspektiv som återkommer så alla de här företagen som kämpar med ska utveckla och förbättras ??, de ..... Då var ju det här den mödosamma förvandlingen från ett län som helt är beroende av jord och skog till ett län som har en differentierad industri, en differentierad service- och servicesektor och ett differentierat utbildningsväsende och dessutom tar till vara turister. Det vill vi kämpa med och det kommer vi att hålla på med länge till. Men det viktiga är att man får aldrig ge upp målsättningen och bevara alla delar av detta land som livskraftiga regioner bygger för människor att leva i. .... samtidigt fullt ut acceptera förändringens villkor, det måste vi. Det är det man funderar och tänker när man åker omkring i detta fantastiskt vackra landskap ..... väldiga ödebygder som jag tittat på från luften idag. Det man tittar på det är landskapets skönhet, ? men det man tänker på det är människors villkor, hur ska vi förbättra dem. ?? Det här, och då lämnar jag , jag kommer tillbaka till regionalpolitiken. Det har alltid varit så att socialdemokratins uppgift har varit att liksom ge sig på de problem som i varje skede är mest aktuella på människorna och formulera

lösningarna på dem, skapa en särskild vision av framtiden där dessa problem är lösta. På 30-talet så bekämpade vi massarbetslösheten med de metoder som då fanns. Jag kommer ihåg det var .....
 arbetslöshet på den tiden. Men man återvann framtidstron. På 50-talet då började vi bygga ut det starka samhället, vi upptäckte plötsligt att nu får vi chansen att bygga en skola, sjukvård, bostäder daghem så småningom som är bra för hela folket med den gamla ..... parollen "endast det bästa är gott nog åt folket".

På 70-talet då kom ett nytt skede. Det var regionalpolitiker som då fick ett uppsving, ett starkt uppsving ? Men också att vi måste se till att människorna ute på arbetsplatserna fick ett reellt inflytande. Kraven på arbetslivets förnyelse .....
 Det var ett av det begynnade 70-talets stora problem. Så kom styrelserepresentationen och MBL och miljölagarna och rätt till ledighet för studier, det var väldiga ..... som vi aldrig skulle kunna vara utan idag.

Och nu på 80-talet, då har vår stora uppgift varit, ska vi säga tråliga. Det nödvändiga har varit att restaurera, åter- skapa styrkan i den svenska ekonomin efter de där 6 borgerliga åren.....djupare och djupare .....
 Får jag bara säga att när vi börjar och då för att lösa det så formulerade vi den tredje vägens ..... politik.
 ..... det var att vi sa att vi ska klara att lyfta det här landet ur krisen utan arbetslöshet och utan att offra välfärdssamhället. Det visade sig att det är på väg. Jag vet att det var en socialdemokratisk cefredaktör som råkade säga

en gång i en artikel att "det är högern som har formulerat 80-talets frågor". Varenda höger-redaktör i landet blev utom sig av förtjusning och skrev att "nu erkänner socialdemokraterna själva att det är vi som formulerar 80-talets frågor". Ja, det vet jag inte riktigt vad han menade men uppenbart var ju att högern hade inga svar och det är det väsentliga även om de ställde frågor. I alla länder där högerregimer har regerat så har det i realiteten gått sämre och sämre. De klarar inte moderna .....-samhällets problem. Men när vi börjar lösa de mest trängande problemen, krisproblemen, då kan vi ju lyfta blicken och säga vad som nustår måste stå i förgrunden, det är kampen för ett rättvisare Sverige.

Rättvist i meningen fördelning av livets goda, rättvisa i tillgängligheten till service och i den regionala fördelningen.

Men låt mig säga, vad är det vi har haft för oss under de här tre nu på det fjärde året. Vad är det vi, när vi formulerade uppgiften att att i framtiden för Sverige att lyfta Sverige ur krisen. Vad är det vi har lyckats med och vad är det vi har kvar? Ja för det första så har vi ju vänt den borgerliga nedgångens tid, det var vi gjort ganska rejält. För 3-4 år sedan då talade man om Sverige som liksom den sjuke mannen i Norden. En ekonomi som obönhörligt gick neråt. Vi hade haft vår tid och nu var vi utförsbacken. Det var så väldigt farligt för det påverkade hur man såg på oss i världen, det påverkade vår egen syn på oss själva. vi sa att detta måste man bryt

vi måste vända den där kärran som går i utförsbacken och vända den uppåt. Och det kan vi säga det har vi gjort. Produktioner har ökat, framtidsbyggandet har ökat, vi har lyckats få bort underskottet i vår utrikeshandel. .... det är underskott i budgeten. De där olyckskorparna som sa att Sverige var utslaget, de har kommit på skam. Sysselsättningen har ökat. .... ganska dramatiskt. .... under de borgerliga åren försvann vart 6:e industrijobb och i Europa fortsätter denna process. Massarbetslösheten har nått antagligt hemiska proportioner. Genomsnittligt är arbetslösheten i Europa 11 %. I England så går var 7:e arbetare arbetslös. I hela Europa är det bara 6 av 10 vuxna som har arbete, i Sverige är det 8 av 10. Och det är den största skillnaden mellan Sverige och resten av länderna om man undantar undantarna Norge med sina oljeinkomster och kanske Österrike ..... många fler människor som här har ett arbete. Europa i fågelperspektiv vill visa att detta är den mest dramatiska .....

Så på två punkterna? vi har vänt nedgången i ekonomin, Vi har klarat sysselsättningen på ett sånt sätt som ingen kunde drömma om ute i Europa ..... skulle göra. Det tredje är att vi har slagit vakt om välfärden. Det är inte mer än ett år sedan så stod Ulf Adelson i en intervju i Dagens Nyheter och proklamerade att om ett år så blir det rivstart, den nya borgerliga regeringen, det ska bli rivstart, de ska sänka skatten. Sedan ska de skära ner välfärden, sjukförsäkring och arbetslöshetsförsäkring och bostads- ..... och färdtjänsten och allt annat.

Då var det liksom gångbart att säga att nu ska det bli frihet för svenska folket. Denna nyliberala propaganda den har ju faktiskt kapsejat.. I valet mellan att riva ner eller att försvara välfärden även om det kostar någonting så valde svenska folket att slå vakt om välfärden och denna nyliberala offensiv slogs tillbaka. Detta var det mest påtagliga resultatet av valet i höst. Därför så kan vi nu med en betydande stolthet säga att ni ställde målsättningen att vi ska lyfta det här landet ur den ekonomiska krisen utan den hjärtlösa åtstramningspolitik med stor arbetslöshet och raser välfärd som man prövar i så många länder. Vi ska tvärtom lyfta oss ur den ekonomiska krisen med ökad sysselsättning och bevara och förbättrad välfärd och detta har vi hittills lyckats med. Detta är en stor ideologisk triumf som väcker stort uppseende ..... och framför allt för socialdemokrater innebär en väldigt stor uppmuntran. Det gick alltså .....
.....och det är allvarligt. Den var en gammal god socialdemokratisk princip som var väldigt stark och bra. Den sa att staten ska betala för sina utgifter i inkomster. Vi gick ett steg längre och vi sa det inför 56 års partikongress utkom en programskrift som hette "Framtidens politik" där vi sa det att vi kan nu skönja väldiga utbyggnadsprogram på 60-talet och 70-talet, hur vi ska klara skolan och sjukvården och allt det andra. Det klarar inte en företagare .....
..... Vi måste gå samman och skapa framtiden med ett gemensamt sparande och så byggdes AP-fonden upp och så införde Sträng sin total.....
Och så skapade vi det gemensamma sparandet ? och hade vi inte gjort det så hade vi aldrig klarat en miljon bostäder eller grundskolan eller gymnasiet eller sjukvården.

Hela de gyllene åren, det var resultat av detta ideologiskt grundade beslut. Men de borgerliga kände ju ingen förpliktelse för det där, de sänkte skatten. Och så satte de sprätt på utgifterna. Åsling satte sin akutmottagning ..... och ..... Men så ..... Så när vi kom tillbaka så visade sig att vi hade ett budgetunderskott på 90 miljarder kr och det är ju enormt mycket pengar. Jag kommer ihåg under valrörelsen att jag illustrerade det här med att stapla 100-lappar och lägga dem utmed backen och det räckte 9 mil. .... 9 mil härifrån men det är en bra bit.

Det var vad vi ärvde och detta hade enorma effekter därför att det betydde att vi var tvungna att låna till statens utgifter, vi var tvungna att låna av de privata kapitalägarna till enormt hög ränta till statens utgifter, en tredjedel av statens utgifter. Det betyder att räntekostnaderna för dessa lån som borgarna tog upp....blev gigantiska. Hade vi inte deras räntekostnader såskulle vi ha ett stort överskott i budgeten idag. Men det betydde då att man skapade utrymme för de borgerliga att kräva nedskärningar..... Först skapar de ett budgetunderskott så säger de "Titta, sån budgetunderskott, nu måste de fattiga betala". Sedan så budgetunderskottet ..... driver på inflationen som skapar orättvisor, skapar ett spekulativt klimat. Alla de här som lånar ut pengar till statens stora räntor, det är de som blir så likvida, de är de som sätter igång de här börsklippen och allt annat. Så vi sa när vi kom tillbaka nu har denna hårda uppgift. Om vi vill få ner inflationen som är nödvändig för de mindre inkomsttagarna för de mindre inkomsttagarna och för sysselsättningens skull. Om vi vill

få slut på börsspekulationer och allt det andra, om vi vill trygga framtidsbyggandet så måste vi pressa ner detta budgetunderskott och det har vi då gjort ..... och vända på varenda krona..... Vi har tagit ner det till från 90 till 80 till 70 till 60 ..... mot 50 miljarder. Om man räknar i reda pengar så har vi alltså halverat det på 4 år. Det finns inget annat land som har klarat det, det väckte stor beundran i de internationella bankkretsarna. Men vi har inte gjort det genom att pressa ner välfärden, vi har gjort det genom att hålla i statens utgifter och skaffa oss inkomster. NU börjar vi komma därhän att vi kommer tillrätta med det. Vi har brukat räkna på det sättet att man lägger ihop överskottet eller underskottet för stat, kommun och social försäkring, alltså pensionsfonderna här. Och det var när vi lämnade regeringsmakten 1976 så hade vi ett överskott denna offentliga sektor på 6 % av bruttonationalprodukten av hela vår produktion. 6 år senare när de borgerliga klev av då var det ett underskott på 6 % av vår produktion. Det är gigantiskt. ?? Nu har vi lyckats få ner det så att jag tror att det är nere i 1 1/2 % av produktionen. Detta är naturligtvis en enorm framgång, ideologisk framgång. Vi är tillbaka till det läget då vi kan skapa ett gemensamt sparande och då står vi på fast mark igen. Vi börjar närma oss det om vi orkar hänga i ett tag.

Det andra som vi inte klarat nudet är inflationen.

..... under borgerliga tiden var den uppe i 13 % inflation på ett år och genomsnittet låg på över 10 %. Det har vi inriktat oss på att ta ner, vi måste ta ner därför att det har man gjort i omvärlden med brutala metoder

genom att använda arbetslösheten för att pressa ner inflationen, hålla nere lönerna ?

Man måste göra det utan någon metod ?

för att vi ska kunna bevara konkurrenskraften så är vi piskade att pressa ner kostnadsökningen och inflationen.

Där är vi på väg. Det gick ju ner från 10 till 8 till 7 vi gjorde en prognos i början av året som sa att vi .....
 ..... Nu har lyckosamma omständigheter tillkommit så att det ser ut ..... därför att oljepriset sjunker och dollarn sjunker och räntan sjunker och med ganska försiktiga antaganden så kan vi nå en prisstegring till ett genomsnitt på 3-3 1/2 %, det kan komma ner till en prisstegringstakt på 2 % i slutet på året. Det vore fantastiskt. Det vore den största framgången vi har haft på väldigt länge. För då har vi klarat underskotten och sysselsättningen .....till budgetunderskottet också, då börjar vi också refält att pressa ner inflationen. Då är det många som måste vara med. Löntagarna måste vara med.

Det går ju väldigt bra ..... bara att pedagogiskt tala om att lönekrav inte, eller höga nominella löneökningar inte detsamma att man får någonting kvar i plånboken. Under den borgerliga tiden steg lönerna med 90 % och det lät ju fint men de verkligtbehållna lönerna sjönk med 10 % sedan inflationen var frånräknad. Så de förlorade en månadslö
 .....

Det är bara en erfarenhet men det betyder ju ändå att inflationen är på väg ner så kan vi trots låga nominella

löneökningar få en rejäl standardförbättring. Rejäl reallöneökning, Det behöver folk. Det finns en otålighet i landet som är helt förståelig somberor på att folk har tappat en månadsloön under de borgerliga åren, de har fått tillbaka lite grand kanske under våra 3 första år. ....

vi har ställt upp. Det har jag förståelse för och det finns faktiskt en ganska god chans, pensionärerna som får en 7-8 procentig ökning av pensionerna i år, får priserna... .. då får de alltså en rejäl förbättring. Sedan ska vi se vad det kan bli för barnfamiljerna dessutom. Den chansen har vi och den bör vi icke spilla bort för då vet man aldrig när en sådan chans återkommer att verkligen sätta Sveriges ekonomi.

Men det är ju inte bara mot löntagarna man ska rikta krav. ?
Handeln är ..... Konsum går i tåten och säger att "Vi vill vara med i en nationell samling mot inflationen... Men det gäller också företagarna. Men vi har ju medvetet sett till att vinstnivån skulle ökas, vi skäms inte. Företagen behöver rimliga vinster för att vara stimulerade till att bygga ut. Det är bra för ..... att man har hyggliga vinster i företaget. Men om vi också hade sagt att det är bra med en börs som är ..... ett mått på framtidstron om börsen är livaktig och vital och stor. Det är all right. Jag menar vi har inte vinster för att gagna några antal enskilda personer, vi vill ha vinster för att företagen ska vara med och bygga ut produktionen och trygga framtidens jobb och levnadsstandard, det är ju syftet. Man har fått lära sig en massa nya fynd som man aldrig hade hört talas om. Något som ... hette konvertibler. Det visste jag inte vad det var för 2 månader sedan.

Det fanns bilar, amerikanska vrålåkar på 50-talet, såna som man tryckte på en knapp så åkte taket av, de kallades för "convertibel". Konvertibel, det är när företagsledare får skuldebrev med rätt att utan risk få aktier i det egna företaget. En riskfri löneförbättring med andra ord. Och man fick lära sig piloten, det trodde jag var folk som körde flygplan. Nu vet jag att det är företagsledare som får mycket aktier i det egna företaget som de riktigt ska ta iför att tjäna mycket pengar själva. Sedan är det insider. Outsider visste man, det vet man från travbanan. Men insider, det är de som utnyttjar sina kunskaper på aktie marknaden för att skaffa sig förmåner.

Allt det här plötsligt rullats upp. Jag bortser nu ändå från all kalabaliken i anslutning till Fermenta. Om detta ska jag bara säga att man känner en besvikelse därför att den här tredje vägens ekonomiska politik som vi satsar på för att lyfta landet ur krisen, den byggde ju på att vi kunde känna ett medansvar, ett förtroende från de stora grupperna av pensionärer och löntagare som sannerligen inte har det för fett, att de skulle ställa upp. Det innebär ju också ett förtroende för företagsledningarna och de grupperna att de skulle nyttja de nya och goda möjligheterna ..... till vinster och utvecklingsmöjligheter för det gemensamma bästa. Därför ..... de här företagsledningarna som jag har sagt om med en viss besvikelse och en betydande olust. Det kan väl naturligtvis inte tolereras. Det är ju väldigt bra om man självsanerar och det är den bästa vägen. Men det är också självklart att om det icke sker någon självsanering så måste vi gå in med lagens hjälp och se till att ..... på alla klipporna och alla affärerna och allt detta som undermineras

rar förtroendet för marknadsekonomin bl a.

SIDA 2 på bandet.

..... det har att göra med frågan om en rättvis fördelning. Jag har sagt att det är väldigt konstigt i ett läge där vi har många som har svårt att hålla näsan över vattnet för de har dåliga inkomster och vi har många som tvingas gå till det sociala. Då är det ju närmast självklart att man måste ta särskilda hänsyn till dem som har låga inkomster, i löneförhandlingar och på annat sätt. Det är därför självklart att LO gick fram och krävde låglönesatsning. Man hade varit dålig företrädare för medlemmarna annars.

Men det är väldigt svårbegripligt varför arbetsgivarföreningen avvisade samordnade förhandlingar med motivet att man inte ville ha någon låglönesatsning. Det måste man ha i sett att det skulle bara ha retat folk. Mycket riktigt, vi fick ett LO-förbund som säger (eller inte säger ??) att vi ska låglönesatsning i ..... När det ändå blev så hadedet väl varit lika bra att diskutera frågan samordna. .... även för arbetsgivaren. .... När de blir vreda över ett sådant påpekande så tar jag det lugnt.

I stort sett så kan vi se efter detta att trots det här så känner vi en stolthet över det som uppnåtts. vi är på väg ..... När vi tittar på sysselsättningen och produktionen och välfärden och allt dettaså kan vi säga att det hä

en styrka som få hade tilltrött för 5-6 år sedan. Men samtidigt ..... många olösta problem. Ett är fördelningen av den materiella välfärden där de många låginkomsttagarna .....

Men sysselsättningsökningen har varit stor. Vi har aldrig i vår historia haft så många människor i arbete som idag, ...varit 10 000-tals de sista åren. Men det får ju inte fördöljas att bakom de goda talen för landets ekonomi så ryms ju mycket betydande regionala ..!.....

Man ska, och de ska..... tycker jag, en hel del varningssignaler ..... Det finns det också i det här läget som vi bör ta på stort allvar och fundera på på vad sätt ska det påverka vår på vad sätt ska det påverka vår politik. Det är inte så att det där är någonting som vi kan sitta och bestämma om si Stockholm, jag är väldigt motståndar till det. Men i grunden måste ju all framgång ..... på initiativen av människorna i de olika bygderna av regioner eget folk, det kan vi aldrig klara i Stockholm. Det måste ske en samverkan så att man tar till vara den kraft och de resurser som finns i regionen.

Vi ska vara väldigt aktsamma så att ivnte ställer region mot region. Jag har den principen att vi ska försöka med allt så gott vi kan. Gripa oss an problemen allt eftersom de uppstår Om det blit akuta krisproblem som det vi hade i Malmö. Men det får ju inte göra att vi minskar våra ..... regioner, att vi släpper den långsiktiga problematiken. Det är bara att även för oss,..... finns det begränsning

Vi kan inte förlägga en bilfabrik i vilken region vi vill. Det får ju ske efter ganska hårda förhandlingar med ägarna till sådan företag. Men sådana förhandlingar kommer ju alltid

.....

.....vi måste föra en nationell politik, som utgår ifrån att vi ska ta till vara de möjligheter som

.....

Om man tittar på sysselsättningen i skogslänen. Under slutet av 70-talet och början av 80-talet försvann 34 000 industrijobb i skogslänen. Det rev upp djupa sår under de borgerliga åren som fortfarande finns kvar. Nu kan vi alltså

konstatera att den utvecklingen har vi lyckats vända med betydande möda. Tredje kvartalet 1985 så fanns det i skogsläna 16 000 fler jobb än motsvarande 1982. Alltså de 38 000 jobb som vi tappade lyckades vi få tillbaka 16 000

Och det är ..... en vändning ? Vi har pressat ner arbetslösheten, även i Jämtlands län, till 3,3 från närmare 4. Men bakom detta ligger ju alltså att också ..... som förklarar det..... Och det där speglar

en befolkningsutveckling som inte härrör sig kanske så mycket från ökad flyttning som.....i dödstal och ....

födelsetal. Sammanfattningsvis kan man säga att det finns två sidor av medaljen. Den goda är att vi kan glädja oss över ökad sysselsättning och och lägre arbetslöshet och ökat nyföretagande. Vi kan oroa oss över sjunkande befolknings- tal och krisfenomen för många företag.

Vi kommer att fortsätta en mycket medveten regionalpolitik Sedan 1982 har anslagen för regionalpolitik fördubblats. I årets budget så lade vi undan 100 miljoner extra för

regionala insatser. Men vi måste hela tiden funderigenom de regionalpolitiska målen. Det gäller den grundläggande infra-strukturen som det heter. Hur ska vi få skogslänen få del av den expanderande tjänstesektorn? Hur ska vi göra större satsningar på teknik och .....

Där vet jag att ni är igång i Jämtland i samarbete med Tekniska Högskolan i Trondheim, en s k .....-projekt, genom samarbete med tekniska skolor, olika typer av teknik, ...

Nej jag tror i och för sig att vi måste sprida tekniken, vi måste försöka sprida industrijobben. Men den stora ökningen av antalet arbetsplatser kommer inte att ske inom tillverkningsindustrin. Där finns det begränsningar, hurmycket nytt man kan komma med. Det har vi diskuterat flera gånger om. Den stora expansionen den sker genom tjänstesektorn och den måste vi titta lite närmare på. Jag kan inte förstå varför alla sådana här tjänster ska häcka ? i Stockholm. Jag har resonerat omdet här med folket i Stockholmsregionen och de säger ju klart att vi är i behov av fler folk här, det är bra som det är. Vi vill inte återfå problem med köer när det gäller bostäder och annan service. Vi har inget motstånd från de regioner?..... Men däremot måste man se till a hur kan man påverka även tjänsterna sprids närmare ..... Vi har ju diskuterat de här och kommer fortsätta diskutera problemen igen som just nu är akuta. Det är klart att vi kommer att ställa upp för de möjligheter som bjuds när det gäller Nordplåt ?, när det gäller Hede trä ?, när det gäller Pilgrimstad. Ddt är alldeles klart att Karl-

Det är alldeles klart att kan där ske rekonstruktioner eller komma fram nya produkter så kommer inte statsmakterna i Stockholm att säga nej. Men däremot så när det gäller hur det ska gå till ja då kommer väldigt mycket att bero på vad ni kan komma på här själva i regionen vad man ska göra. Det här ska få bli ett samspel mellan det ni kommer fram med av konstruktiva tankar och det vi kan ställa upp med och hjälpa till att dessa tankar förverkligas ?

När det gäller långsiktiga regionalpolitiken så....jag. börjar mer och mer komma till en övertygelse att när vi börja komma ur den här värsta krisen får vi se till att vi kan skärpa de regionalpolitiska medlen både när det gäller den industriella utvecklingen och inte minst när det gäller utvecklingen på tjänstesektorn. Jag vet att det är många i regeringen som funderar i samma banor. Och det kommer till framtidsproblem. Vi har satt igång nu förberedelserna för 1987 års kongress. Vi bestämde det redan efter .....att nu ska vi i början av februari ut och börja med vad vi ska kalla en offensiv för rättvisa, där vi skulle gå ut och systematiskt under ett år diskutera i partiet med våra medlemmar och andra som vill vara med om framtidens politik och att ur dessa diskussioner så skulle programmet för 90-talets politik växa fram.

Partistyrelsen har bestämt att 7-9 på 9 områden och föra de diskussionerna. Jag hinner inte gå in på några detaljer på dem men jag hinner i alla fall nämna dem .....

Vi vill ha ett samhälle där vi bryr om oss varandra dvs ut-

veckla den svenska välfärdssamhället, sjukvården, barnomsorge och allt det andra. .... en kampanj för privatisering. Så klagar man över när det blir köer.

här om veckan, det är nästan en månad sedan, så dog Nils Alvall. Han var socialdemokratisk landstingsman nere i Malmö. Men han var också professor i njurmedicin och han fann på dialysen, dvs den konstgjorda njuren. Plötsligt människor som var dömda att avlida inom mycket kort tid, kunde räddas till livet genom denna nya metod där de bytte blod, renade blodet med hjälp av den konstgjorda njuren. Plötsligt så uppstod det minns jag så väl, fruktansvärda problem, vilka skulle få tillgång till det där. Landstingen och sjukhusen hade då fruktansvärda problem hur de skulle välja intill den dag efter ett antal år då dialysmetoden var utbyggd i alla landstingsområden på alla sjukhus. Nu räddar man ju 1000-tals människor till livet.

Vi hade precis samma problem nu med starr när man nu plötsligt har upptäckt en metod att operera grå starr så människor som är nästan blinda återfår synen, en lätt operation på en halvtimme. Men innan man plötsligt kan klara av alla dem som vill bli opererade, som står i köer och så använder man det för att angripa den offentliga vården. Men sånt får vi ständigt räkna med. Den debatt som man för det är det att säger att vi ska låta privata sköta det här d.v.s. bakom det ligger den enkla tanken att då ska man låta de som betalar gå före, det är tanken. Få bättre sjukvård, få bättre skolor, få om möjligt bättre daghem än andra som inte kan betala för sig och det där strider ju mot den grundläggande välfärdstanken, endast det bästa är gott nog åt

folket, som Gustav Möller sa. Så tror de att de sparar pengar av det där. I Amerika där de har såna hårda nerskärningar på budgeten, där privatiserar man nu hejvilt. Bl a så pågår det en stor privatiseringskampanj av fångleserna. Alltså man lägger ut kåkar på entreprenad på vinst som folket i vinst får driva..... Det var ..... jag såg i TV att det förutsätter att man försämrar för personalen. De får lägre lön och så tar man bort deras pension. Istället får de andel i vinst så om kåken går med vinst så får de en andel ..... Men det här är lite egendomligt, jag läste nyligen så skulle en sån här privat entreprenör bygga ett fängelse i en stad i Amerika och det skulle vara flott, han skulle göra stor vinst på det här och härbärgera fångar där. Men så plötsligt vid ett möte så uppstod det en lokal befolkning som frågade "Ja men om det är någon som rymmer? Vad händer då?" "Ja då ringer vi polisen", sa han. Då får staten ta hand om rymmarna". Då blev det en folkstorm och fängelset blev aldrig byggt. Av naturliga skäl. Men att detta är uppgift som bara samhället kan klara. Det är precis som det varen diskussion där Electrolux skulle driva daghem i Stockholm så sa de så hade de ett möte, så sa de och frågade en av de unga flickorna som var förskolelärare "Vad händer med barn med särskilda behov? Barn som har handikapp, eller socialt svårt hemma, vad händer med dem?" Jo, sa den den där ..... "Dem tar vi självklart hand om, om kommunen betalar extra". Det liksom dog projektet bl a de flickorna som var där insåg ju att då skulle de få sätta prislapp på de barn som hade det svårt som kommunen skulle få betala. Då skulle de vara stämplade. .... att driva daghem med vinst, det kanske inte var så roligt i alla fall. Det skulle drabba de barn som bäst behövde våra

omsorger. Så vad vi ska diskutera vi får se till att kvalitén på detta upprätthålls, där vi får ett samhälle där varje människa kan känna sig trygg för vården och utbildningen.

Vi diskuterade utbildningsväsendet, återkommande .....

Tänk vilket fantastiskt instrument.....

10 miljarder som de anställda får vara med att bestämma om som ska användas framför allt till utbildning och forskning. Det är ett gigantiskt universitet egentligen som vi har sittandes i fonder som blir tillgängliga nu om några veckor.

Det är så vi måste bygga vår skola. När jag var skolminister en gång i världen så plötsligt hade alla gått i skolan i 6 år så gick de i 9 år, så gick de i 12 år. Så rätt som det är så började allt flera gå i 15 år. När jag börjar fråga mig om man ska fortsätta ..... utbildningsväsendet i 3-årsperioder på det här sättet tills pensionsbrevet kommer som en barmhärtig befriare efter all den här utbildningen. .... istället skapa ett utbildningsväsende som innebär att i yrkeslivet ständigt har möjlighet att komma tillbaka för fortsatt utbildning som är anpassad till den ständiga föränderligheten i samhället. Vårt tredje projekt gäller det rättvisare samhället och det är självklart. Det är allt jag har talat om det här med börsklippen och inkomstfördelningen och allt det där. Det är kampen för en god miljö för hälsa och trivsel. Ja, vi har hållit på med allting ifrån asbest till avgasrening. Jag tänkte på när jag for idag i helikopter över de underbara skogarna här i Härjedalen

och Jämtland. Felen med dem är väl bara att de inte ägs av folk här utan av skogsbolagen. Men i alla fall, vackra var de. Fina. Bara för ett par veckor sedan så var jag i ....

..... Det var ett ställe som hette ..... och då åkte vi i en båt på en sjö där en James Bond-film hade varit inspelad..... Men då tittade man ut på stränderna, där var det väldiga berg, fjäll ungefär som här, höga. De var alldeles kala. Så fick jag syn på ett torn på en sån där bergssluttning. Då frågade jag .....

vad är det där för torn? Då sa han "ett jakt-torn". Jaså. Jo för bara för en 40-50 år sedan så var det djungel där, en tät djungel. Där satt man uppe i det där tornet och tittade efter efter tigrar och leoparder och antiloper och annat smått och gånnt som smög omkring i djungeln och sköt.

Men sedan kom ju förstörelsen, miljöförstörelsen och att folk behövde ..... Det fanns icke ett räd kvar, inte spår av ett träd, på 50 år. Jag tänkte på det när jag flög här över, hur underbara skogarna är i Jämtlands län. Se till att det inte sker här..Det är en kort sammanfattning om vad miljöpolitiken handlar om. Barn ska ha bättre start livet..... hela barnomsorgen och .....

Vi ska ha arbete åt alla, vi ska diskutera arbetstiden på 90-talet. Det är på det sättet att jag hade anledning att läsa mycket av Alva Myrdal för jag skulle hålla ett minneste över henne. Då satt man och läste vad hon hade sagt. Hon var ju så ohyggligt framsynt, låg alltid en 10-20-30 år före sin tid. Hon hade tagit en gammal artikel som hon hade skrivit i Aftontidningen 1944 och den handlade om 6-timmarslagen.

De sa att ja men nu f n är det så att en i familjen arbetar 8 timmar. Tänk om två kunde arbeta 6 timmar, det blir ju mycket fler, det blir ju 50 % mer tid och så kunde båda ha fritid och båda sköta om barnen, tänk vilket lyckligare samhälle vi skulle få. Det skrev hon 1944. Vi diskuterar ju fortfarande 6-timmars-dsg. Jag vet att här ovanför mig snett finns det en skylt där det står damernas och herrarnas....
 ..... Men jag vill försöka uppvigla här närvarande damer, säga det att tänk när vi ska diskutera arbetstidsförkortning ..... det har att göra med jämställdheten. ....att säga att låt arbetsveckan bli kortare. Men då v för varje gång man talar om det så ruckar man på möjligheten till jämställdhet. Om vi istället går in för att göra arbetsdagen kortare då har vi också en möjlighet att värna om jämställdheten mellan man och kvinna i arbetslivet, en sådan fundamental fråga.

Vi ska åstadkomma en effektivare offentlig sektor. Här pågår alla de här försöken med frikommuner med rationaliseringsåtgärder men det är klart vi måste föra den offentliga sektorn närmare människorna. Man tänker anpassa som ett redskap i reformarbetet ?? och för ..... demokratin i framtid ?. Men vad det här innebär..... vi säger okey, nu har vi börjat klara det här, nu kan vi börja lyfta blicken och titta och det ska vi inte ..... bara vi som har något slags ansvar centralt i partiet utan v ska ut den diskussionen på bredast möjliga bas alla kan vara med och säga vad vi tycker är viktigt så att man får en levande debatt i partiet. Kom ihåg att framtidens

..... krisprogrammet, det gick vi ut i ett år och diskuterade i partiet. Så när vi var på kongressen så visste jag att vi tog programmet och stod på en säker grund. Så drev vi ett års valkampanj vi visste vi hade hela rörelsen med oss och så kunde vi börja förverkliga från första dagen. Jag kan inte nämna något bättre exempel på hur en sån intensiv verksamhet inom partiet skapar grundval för partiet för politisk handling. Och så ska man .....
 ..... jag får se vad vi kommer till för resultat. Vi måste komma till ett resultat som är djupt förankrat i partiet.

Jag ser ju med viss lockelse politiskt sett på 90-talet. .... att det här, det finns vissa vågrörelse i politik en mellan högern och vänstern i hela världen .....
 På 20-talet var det reaktionärt överallt. ....
 på en del håll blev det fascism. Men i Sverige kom socialdemokratin, i Amerika kom Rossevelt och sa att "Nej vi kan inte tolerera massarbetslöshet och fattigdom, vi ska ta utvecklingen i egna händer". Sedan kom soldaterna 1944 tillbaka från kriget och sa "Vi accepterar icke det gamla klassamhället, vi ska skapa ett välfärdssamhälle".

Men sedan så tappade man liksom glöden

och på 50-talet var det ganska konservativt, man skulle sköta sitt och nu ska man öka konsumtionen. Så var det i Sverige också, Hjalmarsson som åkte omkring och lovade folket piano ..... om de röstade med högern. Och så gick det:

Men vi klarade oss men överallt i Europa och världen blev det konservativa..... igen.

Tills man återigen samlade krafterna och så kom man på 60-talet då kom Kennedy och så kom labour-regeringar och så kom Brandt so började de igen bygga upp samhället satsa på ..... och bygga upp samhället och förändra gå framåt. Sedan så kulminerade då 1968 och framåt. Sedan så kom en sån där trötthetsperiod igen, ... reaktionär ..... vi överlevt också. Det var då man skulle vända siginåt och satsa på sig själv och alla, upp på piedestalen satt de rika, företagsledarna och så så satsa på sig själv. de blev tveksam till solidaritet. .... .. Men nu börjar detta tappa sin kraft, de har upptäckt att egoismen är ingenting att bygga ett samhälle på. Det är det inte. De länder som satsar på egoismen som i England t ex där är det massarbetslöshet oc social nöd. Det hjälper inte att det finns en och annan som är rik.

Då igen så börjar den här lockelsen att finnas att vi ska hålla ihop och göra storverk, vi har ett ansvar för varandra. Vi måste byggapå sammanhållning och solidaritet. Detta är ju socialdemokratins budskap. Det är inte bara en grå teori, det är grundat i generationer av vanliga arbetare och tjänstemän och pensionärers erfarenhet att med sammanhållningen så ger de kraft och styrka att förändra samhället. V Det är den grundtonen som ligger i detta. För att i möjligen någon mån kunna medverka i denna process till det svenska samhällets fortsatta förändringar

..... och bygga upp konditionen...
.....